

รูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น

กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

Patterns for Building Citizens Participation in Local Elections

Case study in NakhonRatchasima

ผิน ปานขาว¹ ลัคนา ฐะบุตร² ปราโมทย์ อินทกุล³

Phin Pankhaw¹ Luckana Thurabutr² Pramote Inthakul³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1)เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และ2)เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น ประชากรที่ศึกษาคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนเครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบt-test แบบ Independent samples และ F-test (one way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามช่วงเวลา พบว่า ช่วงในวันเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ช่วงก่อนวันเลือกตั้ง และช่วงหลังวันเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายช่วงเวลาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนำไปสู่แนวทางการพัฒนารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งในช่วงเวลาก่อนวันเลือกตั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์และร่วมรณรงค์ในการเลือกตั้ง พุดคุยและติดตาม

¹ อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

Lecturer of the Master of Public Administration Program, Nakhonratchasima College

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา E-mail: mawnoy08032533@gmail.com

Lecturer of the Master of Public Administration Program, Nakhonratchasima College

³ อาจารย์ประจำ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

Lecturer of the Bachelor of Laws Program, Nakhonratchasima College

ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ในช่วงเวลาในวันเลือกตั้งประชาชนทุกคนต้องไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียง เพื่อไม่ให้เป็นผู้นอนหลับทับสิทธิ ในช่วงเวลาหลังวันเลือกตั้งประชาชนมีสิทธิในการติดตามผลการเลือกตั้งและตรวจสอบผลการดำเนินงานของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

Subject education Model for Citizen Participation in Local Election Case study in NakhonRatchasima Have a purpose 1) To study patterns for building participation of people in local elections. Case study in NakhonRatchasima 2) To compare individual factors affecting the model of participation of people in local elections. The study population is people living in NakhonRatchasima Set sample size A sample of 400 subjects was calculated using Taro Yamane's formula. The tool used to collect data in this study was a questionnaire. Estimate scale The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, Independent samples and F-test (one way ANOVA).

The study found that;

1. People get involved in the formation of participation of the people in local elections. Case study in NakhonRatchasima Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 3.98$) When considering the time period, it was found that the election day Very level Before Election Day And after the election day Very level

2. Citizens of different genders, ages, education and occupations contribute to the model of building public participation in local elections Case study in NakhonRatchasima Overall and each period were no different.

The results of the research lead to the development of a model for public participation in elections. In the time before the election, publicity and campaigning in the election must be conducted. Discuss and follow news about applicants. During the time of Election Day, all citizens have to exercise their right to vote in order not to be a slumber. In time after Election Day, citizens have the right to monitor election results and verify the performance of their elected officials.

Keywords: participation, local elections

บทนำ

ประเทศไทย เป็นประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่มีอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ แต่ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ที่ประชาชนทุกคน จะทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองตนเองโดยตรง จึงต้องใช้ระบบตัวแทน โดยให้ประชาชนเลือกตั้ง เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนเองแบบมีเงื่อนไขในระยะเวลาคราวละสี่ปี

การเลือกตั้งเป็นกลไกที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยเฉพาะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ซึ่งประชาชนจะเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้าไปเป็นตัวแทนในการใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนเอง อีกทั้งการปกครองท้องถิ่นก็ยังมีสำคัญต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น เพราะการบริหารการปกครองท้องถิ่นจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้น ผลของการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งให้สามารถได้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถไปออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ดี หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีทักษะในเชิงของการกำหนดนโยบายและการบริหารก็จะทำให้การเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามที่ผ่านมายังมีประเด็นปัญหาที่ควรแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหลายประการ ที่สำคัญๆ มีดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเช่นใด
2. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น
3. การที่คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามมาตรา 236 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จะมีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด ซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์การในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่มและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึก ร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วยการให้ความหมายคำจำกัดความ การมีส่วนร่วมมีมากมายหลายทัศนะ

มีทั้งความหมายกว้างและความหมายแคบในบริบทของลักษณะงานในแง่มุมประเด็นต่างๆ แต่ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันในแง่ของการพัฒนา “การมีส่วนร่วม” หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัคร เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายๆ เรื่องแล้วแต่กรณี (ไพรัตน์ เดชะรินทร์, 2527)

กรมพล ท่องธรรมชาติ (2511: 61) การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมีได้ 4 แนวทาง ได้แก่

1. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
2. การสังเกตการณ์ สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
3. การช่วยเหลือปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง อาทิ การเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
4. การช่วยสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดสมควรได้รับการสนับสนุนเลือกเข้าไปทำหน้าที่ จึงเข้าช่วยเหลือผู้สมัครในการรณรงค์หาเสียง การชักชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปเลือกผู้สมัครผู้นั้น โดยไม่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

ฮันติงตัน และเนลสัน (Huntington and Nelson อ้างถึงใน พรอัมรินทร์ พรหมเกิด 2545: 9) ได้ให้คำนิยามของการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนโดยส่วนรวมที่บุคคลมุ่งจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายของรัฐบาล

ประจิตร มหาทิง (อ้างถึงใน พรอัมรินทร์ พรหมเกิด 2545: 40) เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่ประชาชนพลเมืองกระทำหรือจัดให้มีขึ้นโดยมีเจตนาหรือไม่ก็ตาม จะโดยสมัครใจหรือไม่ก็ตาม จะถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม หรืออาจเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้มีอิทธิพลหรือเสริมสร้างอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติภารกิจของรัฐบาล หรือฝ่ายบริหารทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เจมส์ เครย์ตัน (โดย วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ 2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า “เป็นกระบวนการซึ่งนำเอาความห่วงกังวลของสาธารณชน ความต้องการและความเชื่อหรือค่านิยมของประชาชนเข้ามาประกอบการตัดสินใจของรัฐบาล การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารสองทาง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีที่สาธารณชนให้การสนับสนุน

วันชัย วัฒนศัพท์ (2551) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่น้อยที่สุด คือ การได้รับทราบข้อมูลข่าวสารว่ารัฐทำอะไรหลังจากตัดสินใจเรียบร้อยแล้วแจ้งให้ประชาชนทราบ ถัดขึ้นไปคือการที่รัฐบาลฟังความคิดเห็นของประชาชนหลังจากให้ข้อมูลไปแล้วก่อนการตัดสินใจ หรือที่รู้จักกันว่า ประชาพิจารณ์ สูงขึ้นมาอีก คือ ประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องหรือโครงการนั้นๆ เพื่อให้เกิดข้อยุติโดยฉันทามติ หรือสูงสุด คือการสามารถลงมติแต่ละคนว่า “รับหรือไม่รับ” ในกระบวนการประชามติ

ในบริบทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมิได้มีเฉพาะแต่การเลือกตั้งตามที่คนทั่วๆ ไปเข้าใจเท่านั้น แต่การมีส่วนร่วมยังเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของการปกครองในระบอบ

ประชาธิปไตย เพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็คือ “การปกครองโดยผู้ถูกปกครอง” ซึ่งหมายถึงประชาชนทุกๆ คนในประเทศนั่นเอง ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชนก็ได้หมายถึงเพียงการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังมีกิจกรรมทางการเมืองอื่นในกระบวนการเลือกตั้งที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างมากมาย อาทิ การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การเข้าช่วยเหลือปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้ง เช่น การเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง การเข้าร่วมในการสังเกตการณ์การเลือกตั้งเพื่อไม่ให้เกิดการซื้อสิทธิขายเสียง ฯลฯ เป็นต้น การชักชวนเพื่อนบ้านออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชื่นชอบก็สามารถกระทำได้

จากการที่ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งแล้ว จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้การปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย โดยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น นับว่าเป็นแรงผลักดันให้กระบวนการทางการเมืองมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง และยังช่วยยกระดับการเมืองภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็ง ช่วยทำให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศได้ เพราะหากปล่อยให้กระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมทางการเมืองทั้งหมดตกอยู่ในมือของนักการเมืองแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยขาดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ก็จะทำให้การเมืองของประเทศอ่อนแอ ซึ่งจากประสบการณ์ทางการเมืองของไทยนับตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา จนถึงการรัฐประหารเมื่อ 19 กันยายน 2549 แล้วจะเห็นได้ว่านักการเมืองที่ขาดและไร้จริยธรรมประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองของประเทศ

การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น นอกเหนือจากจะทำให้ได้นักการเมืองที่มีคุณภาพเข้ามาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว ยังจะทำให้การเลือกตั้งเป็นโดยประชาชนส่งผลให้การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีความสุจริตและเที่ยงธรรมตามไปด้วย

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงต้องการทราบว่าประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองจังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นเช่นไร โดยเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นปัจจัยช่วยให้การเลือกตั้งมีความสุจริต ปราศจากการซื้อสิทธิขายเสียงได้ในอนาคต ด้วยการจัดทำเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน
3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีผลต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ สามารถสรุปตัวชี้วัดได้ดังนี้

- (1) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย 1.1 เพศ 1.2 อายุ 1.3 ระดับการศึกษา 1.4 อาชีพ
- (2) รูปแบบการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

ก่อนการเลือกตั้ง

1. การสนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น
2. การติดตามข่าวการเลือกตั้งท้องถิ่น
3. การพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่น
4. การร่วมรณรงค์และประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง
5. การชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน
6. การแสดงออกซึ่งการสนับสนุนผู้สมัคร
7. การตรวจความพร้อมก่อนวันเลือกตั้ง

ในวันเลือกตั้ง

1. การไปใช้สิทธิลงคะแนน
2. การเข้าร่วมกิจกรรมของ กกต.หรือ กกต.ท้องถิ่น

หลังวันเลือกตั้ง

1. การติดตามผลการเลือกตั้ง
2. การติดตามตรวจสอบการทำงานของที่ได้รับการเลือกตั้ง

2) ตัวแปรตาม สามารถสรุปตัวชี้วัดได้ดังนี้

- รูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,856,704 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ กรกฎาคม ถึง ตุลาคม 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและดัดแปลง จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลในส่วนดังกล่าวมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมาย และสมมติฐานการศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนดเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาแก้ไขภาษา เนื้อหา ความครบถ้วน ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง

ข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective congruence)

2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรที่ศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ t-test และ F-test (One way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.50 อายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.50 ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.00 อาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 30.25

2. ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายช่วงเวลา พบว่า ช่วงเวลาในวันเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$) ช่วงเวลาก่อนวันเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และช่วงเวลาหลังวันเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) ตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นช่วงเวลาเป็นดังนี้

1) ช่วงเวลาก่อนวันเลือกตั้ง ในภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมา การแสดงออกซึ่งการสนับสนุนผู้สมัคร ($\bar{x} = 4.13$) และการร่วมรณรงค์และประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ($\bar{x} = 3.99$)

2) ช่วงเวลาในวันเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.99$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การเข้าร่วมกิจกรรมของ กกต.หรือ กกต.ท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.03$) รองลงมา การไปใช้สิทธิลงคะแนน ($\bar{x} = 3.95$)

3) ช่วงเวลาหลังวันเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง ($\bar{x} = 4.01$) รองลงมา การติดตามผลการเลือกตั้ง ($\bar{x} = 3.96$)

3. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มี

ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลจากการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1) ช่วงเวลาก่อนวันเลือกตั้ง การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยให้ประชาชนเกิดความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง และติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น เข้ามาร่วมรณรงค์และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การพูดคุยเกี่ยวกับผู้สมัครหรือพรรคการเมืองต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เจริญ พระบาง (2547) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจากป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ รถประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และการพบปะ พูดคุยกันของประชาชน การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุกระจายเสียง แผ่นพับ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น และซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ปัจจัยระบบอุปถัมภ์ คือความผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัคร การชักจูงจากผู้อื่น เป็นต้น

2) ช่วงเวลาในวันเลือกตั้ง การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วารุณี ล้อมลิ้ม (2548: ค) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายหลังการปฏิรูปการเมือง พ.ศ.2540 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่และกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3) ช่วงเวลาหลังวันเลือกตั้ง การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบ ติดตาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของผู้ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรเลิศ สุทธิลักษณ์ และสิทธิกร ศักดิ์แสง (2551: 124-126) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน กรณีศึกษาเปรียบเทียบการให้สิทธิประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กับ 2550” พบว่า ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการออกเสียง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การออกเสียงแสดงประชามติต่างๆ รวมไปถึงการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งด้วย

2. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน แต่มีรูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

1. ควรมีการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการและรูปแบบการนำเสนอสื่อประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. กต. และ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะร่วมกันดำเนินการเพื่อยกระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในแง่ของพฤติกรรมในการเลือกตั้ง หรือวัฒนธรรมทางการเมือง
2. ควรมีการศึกษาในด้านแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ไสภการพิมพ์. 6-21.
- กรมล ทอธรรมชาติ. 2511. คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2511) เรียงตามมาตราและคำอธิบายรัฐธรรมนูญทั่วไปโดยย่อ. พระนครศรีอยุธยา : บารุงสาส์น.
- เจนจิรา พระบาง. (2547). พฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการเมืองการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. 2551. “คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน” จาก A guide book for involving citizens in community decision making แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.

- พรเลิศ สุทธิลักษณ์ และสิทธิกร ศักดิ์แสง (2551) การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน กรณีศึกษาเปรียบเทียบการให้สิทธิประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กับ 2550. ค้นจาก http://law.tapee.ac.th/work_of_teacher2.html (วันที่ 3 มิถุนายน 2563).
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. 2545. สังคมวิทยาการเมือง. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วารุณี ล้อมลิ้ม 2548. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายหลังการปฏิรูปการเมือง พ.ศ. 2540 : ศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย. 2541. ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.